

7/1910

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-551
Konu : Soru Önergeleri

.02.2008

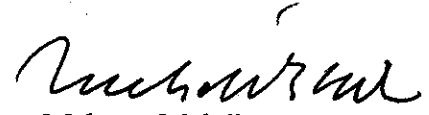
05 MART 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.02.2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3558 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Yılmaz TANKUT'a ait 7/1908, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/1909 ve Bursa Milletvekili Hamza Hamit HOMRİŞ'e ait 7/1910 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.


Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/1908 (2 sayfa)
2. Görüş 7/1909 (1 sayfa)
3. Görüş 7/1910 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:H.Hamit TOMRİŞ****Bursa Milletvekili****Esas No****:7/1910**

Türkiye tarımda patent hakkı olarak da bilinen ıslahçı hakkı konusunda uluslararası koruma ağına dahil oldu. Bundan böyle Türkiye, yıllardır yeni türler geliştirememesi nedeniyle ithal tohumlara bağımlı kalacak ve önemli miktarda ıslahçı hakkı bedeli ödeyecek.

Anadolu orijinli tarım ürünlerimiz yurtdışında geliştirilip Türkiye'ye satılıyor. Bunların tohumlarına 'ıslahçı hakkı' adı altında milyonlarca dolar ödenmektedir.

Bütün bu bağımlılıklarla birlikte tarım sektöründe doğrudan gelir desteği 2008 yılından itibaren kaldırıldığını ilan eden hükümet ürüne vereceği desteği açıklamamıştır.

Sorular:

SORU 1) Ülkemizi ithal tohumlardan kurtarmak için Bakanlığınızca hangi çalışmalar yapılmaktadır?

CEVAP 1) Bakanlığımızın tohumculuk konusundaki hedefi; Milli Tohumculuk Sektörünün rekabet gücünün artırılması doğrultusunda yerli AR-GE potansiyelini kullanarak ekonomik anlamda üretilen tüm bitki türlerinde çeşit geliştirmek ve geliştirilen çeşitlerin tohumluk üretimlerini yapmaktır.

Yerli özel sektör tohumculuk firmalarının çeşit ve tohumluk taleplerini karşılamak üzere özel sektör tohumculuk şirketleri ve üniversitelerle birlikte projeli çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda; 2003 yılında F1 Hibrit sebze tohumunda % 90'lara varan oranlarda dışa bağımlılığımız söz konusuydu. Bu nedenle yerli çeşitlerimizin ıslahı ve pazar payının artırılması için Bakanlığımız tarafından 2004 yılında "Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projesi" başlatılmıştır. Enstitülerimizdeki gen havuzu büyüklüğü 4 yıl gibi kısa bir sürede son 35 yılda ulaşılan miktarın 10 katına çıkartılmıştır. Bu proje ile domates, biber ve kavunda ilk çeşitlerin ticari tohumluk kayıtları yapılmıştır.

Ayrıca, özel sektör tohumculuk şirketlerinin AR-GE ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, "Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Desteklenmesinde Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ (2007/42)" ile "Tarım ve Köyişleri Bakanlığına Bağlı Araştırma Kuruluşları İle Ortaklaşa Olarak Araştırma ve Geliştirme Projeleri Yürütecekler Arasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ (2007/1)" çıkarılmıştır.

Bakanlığımız tarafından yapılan çalışmalar neticesinde tarla bitkilerinde aşağıda verilen çeşitler geliştirilerek tescil ettirilmiş ve ülkemiz çiftçisinin hizmetine sunulmuştur.

Tür	Tescil Edilen Çeşit Sayısı (1963-2007)	2003-2007 Yıllarında Tescil edilen Çeşit Sayısı
E.Buğday	128	16
M. Buğday	44	3
Arpa	47	7
Tritikale	7	1
Yulaf	8	2
Celtik	33	11
Mısır	30	7
Nohut	21	4
K.Fasulye	16	1
Mercimek	11	2
Bakla	4	1
Anason	1	
Aspir	2	1
Avciceği	19	4
Avciceği hattı	4	4
Hashas	8	
Kisnis	2	
Pamuk	44	12
Patates	11	
Sova	5	2
Susam	6	
Tütün	61	
Yerfıstığı	2	1
Yonca	3	1
Koca Fig	3	2
Adi Fig	12	1
Korunga	2	1
Mürdümük	1	
Toplam	535	84

SORU 2) İthal edilen tohumlara ne kadar ıslahçı bedeli ödenmektedir?

CEVAP 2) Sebze tohumluğunda ithal edilen Hibrit tohumlara ödenen ıslahçı bedelinin yüzde oranı firmalar arası sözleşmelerle belirlenmektedir.

SORU 3) Ülkemiz tohumculuğunda yeni çeşitler geliştirebilmek ve dışa bağımlılığı azaltmak için konuyla ilgili tohumculuk şirketleri, enstitüler, üniversiteler ve kamu kurumlarınca bir çalışma yapılmakta mıdır?

CEVAP 3) Sebze de yürütülen F1 Hibrit projesi kapsamında araştırma enstitülerimiz, üniversiteler ve tohum firmaları ortak AR-GE faaliyetlerini başarılı bir şekilde yürütmektedir. Şimdiye kadar kısa ve orta vadeli protokollü 9 alt proje hayata geçirilerek tohum firmalarımız kısa zamanda düşük maliyetlerde yeni çeşitlerini elde edebilir duruma gelmiştir.

Ayrıca; yeni geliştirilen çeşitler Bakanlığımızın ilgili diğer birimleri ve özel sektör kuruluşları tarafından çoğaltılarak, üreticilere ulaştırılmaktadır. Kamu kuruluşları, özel sektör için cazip olmayan, buğday, arpa, pamuk ve yem bitkileri gibi kendine döllen bitkilerde tohum üretimine ağırlık verirken, özel sektör tohumculuk kuruluşları da mısır, ayçiçeği ve sebzelerde hibrit patatesten sertifikalı tohum üretimine ağırlık vermektedir. Hibrit tohum geliştirme teknolojileri yönüyle daha çok dışa bağımlı bir yapı ile faaliyet gösteren özel tohumculuk kuruluşları üretim ve pazarlama programlarında, özellikle son yıllarda kendi geliştirdikleri çeşitlerin yanında, enstitülerimizde ıslah edilen hibrit ve standart çeşitlere de

yer vermeye başlamışlardır.

Bakanlığımız araştırma enstitülerince geliştirilen çeşitlerin üretime daha hızlı girebilmesi ve etkin kullanımı için özel sektörün tanıtım ve pazarlamadaki üstün dinamizminin devreye sokularak bir tarım ülkesi olan Türkiye'de, tohumculuk sektörümüzün teknolojik olarak dışa bağımlılığının azaltılması, yerli teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması en önemli hedeflerimiz arasındadır.

Kamu, üniversite ve özel sektör kuruluşlarının başta çeşit geliştirmede ortak ve sipariş projeler olmak üzere, ortak projeler yoluyla ulusal ve uluslararası kaynakları kullanabilmesi, teknik, alt yapı ve genetik materyal varlıklarını bir araya getirerek bir bütünlük sağlayabilmesi çalışmalarına destek verilmektedir. Özellikle hibrit mısır, ayçiçeği vb. tohumluklarının üretimde kamu ile özel sektör ortak üretim çalışmalarının etkinleştirilmesi için gayretlerimiz artarak devam etmektedir.

Bakanlığımızca başlatılan "Ortak Akıl Toplantıları" kapsamında tohumculuk önemli bir yer tutmakta olup, özel sektörün yetişmiş personel ihtiyacının karşılanmasından, alt yapısının geliştirilmesi dahil tüm ihtiyaç olan konularda tohumculuk sektörüne desteğimiz artarak devam etmektedir.

Araştırma enstitülerimizin geliştirmiş olduğu çeşitlerin tohumluk üretim ve pazarlama haklarının özel sektöre devredilmesi ile ilgili kurallar belirlenmiş olup, çeşitlerimiz özel sektör tohumculuk şirketlerine devredilmektedir. Böylece yerli şirketlerimizin teknolojide dışa bağımlılıkları azaltıldığı gibi maliyetleri de düşürülerek çiftçiye daha ucuz tohum ulaştırılması yönünde önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda buğday, arpa, mısır, pamuk, ayçiçeği, çeltik, yonca, fiğ, nohut ve mercimek çeşitleri özel sektörün hizmetine sunulmuştur.

SORU 4) İthal tohumla üretim yapan çiftçilerimiz ilk kez aldığı tohum ya da fide için ıslahçı hakkı bedelini alım fiyatı içinde ödemektedir. Bir yıl ektiği ürünü ertesi yıl da ekebilmek için tohum satın aldığı firmaya tekrar bir bedel ödemek zorunda bırakılmaktadır. Çiftçilerimizin uğramış oldukları bu mağduriyeti gidermek için bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 4) Söz konusu ıslahçı hakkı bedeli tohumculuk şirketleri-ıslahçılar ve üreticilerin kendi aralarında yapmış olduğu karşılıklı anlaşmalarla belirlenmektedir.

SORU 5) Çiftçilerimize ödenmekte olan doğrudan gelir desteği 2008 yılından itibaren kaldırılmıştır. Hangi ürüne ne kadar destek verileceğini ne zaman açıklamayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 5) Doğrudan Gelir Desteği (DGD)'nin yerine ikame edecek destekleme sistemine ilişkin çalışmalar sonuçlandırılma aşamasındadır.